

PROGRAM

DET VILDESTE LANDSKAB

DEN VILDESTE UDFORDRING

VILDSKAB, NATUR OG BIODIVERSITET I LANDSKABET, BYERNE OG DRIFTEN

Der er stor aktivitet i de danske kommuner: Ny infrastruktur, solcelleparker, vindmøller og feriecentre er blot nogle af de anlæg og byggerier, der er på tegnebrættet. Og der skal også gøres plads til monsterregn og biodiversitet. Målet i kommunerne er at nå de ambitiøse klimamål, skabe grøn omstilling og gøre områderne i og udenfor byerne – i den store skala og i den lille skala – til attraktive steder at bo og besøge.

De mange aktiviteter forandrer landskabet. De ændrer udsynet, men sætter også en ny dagsorden i kommunerne. Udviklingen rummer både dilemmaer og udfordringer, men også muligheder i arbejdet med de grønne byrum, parker, natur og landskab. På alle niveauer skal der tænkes nyt og både planlægning, anlæg og drift skal forholde sig til ny viden og nye måder at gøre tingene på.

Danske Parkdage 2022 afholdes i samarbejde med Lolland Kommune, der i årtier har været udfordret af den demografiske udvikling med faldende befolkningstal og tab af arbejdspladser. Men måske lysner det på Lolland: Arbejdet med

Femern Bælt-forbindelsen betyder investeringer, arbejdspladser og bedre forbindelser til resten af Danmark og Europa. Samtidig betyder anlægsarbejdet nye arealudlæg, hvor natur og biodiversitet kan gøre sit indtog.

På trods af de demografiske udfordringer er byudvikling også en vigtig del af fortællingen om Lolland Kommune. Hovedbyerne er i gang med en omdannelse, hvor byrum, kulturarv, parker og grønne områder er vigtige ressourcer, der skaber værdi. Og som andre steder i landet er der stor interesse for "det grønne", så biodiversitet, bynær natur og rekreative muligheder er vigtige indsatsområder for kommunen.

DANSKE PARKDAGE 2022

7. - 9. SEPTEMBER 2022 I MARIBO

7.- og 8. september: Milling Hotel Søpark Vestergade 29 4930 Maribo

9. september: Maribo Hallerne Ved Stadion 4 4930 Maribo

www.parkognatur.dk

DAG 1

ONSDAG 7. SEPTEMBER

Millings Hotel Søpark, Vestergade 29, 4930 Maribo

BYRUMSUDVIKLING MED PLADS TIL MERE NATUR

9.30-10.30 REGISTRERING OG ANKOMST

Med kaffe, brød og frugt

10.30-10.50 ÅBNING OG VELKOMST DANSKE PARKDAGE 2022

Formand Tine Vinther Clausen, Klima-, Teknik- og Miljøudvalget, Lolland Kommune
Formand for Park- og Naturforvalterne Jon Pape

TEMA BYRUMSUDVIKLING MED PLADS TIL MERE NATUR

Vi sætter rammen for hele konferencen, men fokuserer også på dagens tema om "byrumsudvikling med plads til mere natur". Hovedbyerne i Lolland Kommune har været igennem en positiv udvikling med renoveringer og udvikling af byrum på højde med mange andre provinsbyer og med en særlig grøn vinkel. Staudebede, pladser, torve og byrumsinventar er udviklet med afsæt i de politiske ambitioner og i samspil med andre faggrupper – og bynaturen får plads.

10.50-11.20 VILD, VILDERE, VILDSKAB

V. biolog Msc, ph.d, forfatter, TV-vært m.m.
Katrine Turner, konsulentfirmaet Vildskab

Naturen har ikke længere den plads, som den engang havde, da pladsen i stedet er faldet til menneskets fordel gennem landbrug, skovbrug, byer, parker og haver. Det betyder desværre at mangfoldigheden – biodiversiteten – er stærkt nedadgående. Men både mennesket og naturen kan have plads til at udfolde sig. Det er afsættet for Katrine Turners forståelse og arbejde med vildskab. Et indlæg i krydsfeltet mellem teori og praksis, når vi skal anlægge vild natur, byrum og arbejde med en ny forståelse af natur.

11.20-11.45 MELLEM BY OG LAND I EN NY TID: LANDSKABSSTRATEGIER

V. lektor, viceinstituteder for forskning
Lone Søderkvist Kristensen, Institut for Geovidenskab og Naturforvaltning, Københavns Universitet

Det åbne land er under forandring. Der er kamp om jorden samtidig med, at der i stigende omfang ønskes varierede, beskyttede og tilgængelige landskaber. Også relationen mellem byen og landet er radikalt forandret. Landskabsstrategier kan være et redskab til at håndtere planlægningen i det åbne land og håndtere de mange hensyn. Vi løfter blikket og får en forskningsbaseret tilgang til arbejdet med landskabsstrategier.

11.45-12.15 FORANDRING MED BIODIVERSITET, KLIMASIKRING OG SOCIAL BÆREDYGTIGHED

V. kreativ direktør, landskabsarkitekt MDL,
Jens Linnet, tegnestuen BOGL

Skønhed opstår, når vi lykkes med at skabe smukke og funktionelle uderum til mennesker, planter og dyr – på stedets præmis og med afsæt i stedets særlige karakter, muligheder og udfordringer. Tegnestuen BOGL vandt Landskabsprisen i 2021 for Remiseparken. Projektet viser, hvordan grønne byrum med ét samlet greb kan klimasikre byer, øge biodiversiteten og sikre social bæredygtighed. Vi får et bud på en helhedsorienteret tilgang til arbejdet med natur, byer og landskab fra en ung tegnestue.

12.15-13.00 FROKOST PÅ HOTEL MILLING

13.00-13.20 OMRÅDEFORNYELSE I MARIBO

V. byplanlægger, Eva Westerholt, Lolland Kommune

Byrådet havde tilbage i 2014 et ønske om at vende udviklingen og give byen et frisk pust ved at styrke de kvaliteter, som byen har og binde byens centrum sammen med naturen og kulturhistorien. Der har været en målsætning om at styrke handelsbyen og samtidig skabe en bedre sammenhængende by med et varieret og levende bymiljø.

13.35-16.00 TUR 1: BYVANDRING I MARIBO

Der gennemføres 2 ture af 1 times varighed med fælles kaffe for tur 1 og tur 2. Efter kaffen byttes tur, så alle kommer på 2 ture.

TUR 1A OMRÅDEFORNYELSE I MARIBO

V. byplanlægger, Eva Westerholt, Lolland Kommune

Områdefornyelsen i Maribo bymidte har bestået af en række fysiske projekter som er etableret med støtte fra bl.a. staten og Realdania. På denne tur skal vi se nogle af projekterne og høre om de partnerskaber der er blevet etableret mellem ejere og brugere af områderne. Vi skal også høre mere om bysamarbejdet som har været den overordnede paraply for inddragelse, vidensdeling og netværksopbygning omkring byens udvikling.

Kaffe 25 min.

TUR 1B BLOMSTERBEDE, NATUR I BYEN OG DRIFT

V. parkforvalter Helle Kjörup Nielsen, Lolland Kommune

Lolland Kommune har i Maribo arbejdet med at få naturen ind i byen. Et områdefornyelsesprojekt har med stort engagement fra byens borgere og nye samarbejder på tværs af den kommunale organisation forskønnet hele byen. Mange små projekter, der til sammen giver et helhedsindtryk af en blomstrende by. Der er stor interesse fra borgere og turister og planteplaner er tilgængelig via app og QR-kode. Vi hører om og debatterer planlægningen, samarbejdet, formidlingen og har særligt fokus på arbejdet med jordtyper, planter, artsdiversitet og drift.

13.35-16.00 TUR 2: MARIBOSØERNE – SEJLTUR MED FOKUS PÅ NATURFORMIDLING

Med projektleder Bo Rasmussen,
Kultur & Fritid, Lolland Kommune

Snør vandreskoene og oplev de fantastiske Maribosøer til fods – eller måske vil du hellere cykle? Så anbefaler vi én af vores 19 oplevelsesruter som tager dig hele vejen rundt på de Danske Sydhavsøer. Sådan lyder anslaget til Naturlandet – Lolland-Falster. På turen kommer du tæt på arbejdet med at formidle alle de rekreative muligheder i regionen og om det tværkommunale samarbejde om Naturlandet og det praktiske formidlingsarbejde. Deltagerne installerer appen Naturlandet og små grupper bliver sendt ud på Hesteø for at afprøve skolequiz om natur. Vi drøfter fordele og ulemper. Kaffe og kage et sted på turen.

13.35-16.00 TUR 3: SØHOLT STORSKOV – OMLÆGNING AF SKOV OG AGERJORD TIL NATUR

V. naturrådgiver Niels Riis og driftsleder Poul Erik Søndergård

Søholt Storskov er en af de mest artsrige i Danmark, og rummer store partier af gammel skov med over 200-300 år gamle ege og bøge. Søholt Storskov indeholder også rene og meget værdifulde søer, som er omkranset af store skov- og landbrugsarealer, som kan udvikle sig til værdifuld natur. Fokus på målsætning af god natur, myndighedsbehandling og omlægningen fra konventionel skov og agerland til naturnær drift. Også fokus på formidling og offentlighedens adgang til Søholt Storskov, der er ejet af Aa. V Jensens naturfond. Kaffe og kage et sted på turen.

16.30-17.15 FAGLIG NETVÆRK PÅ HOTEL MILLING

17.15-18.00 GENERALFORSAMLING MED BOBLER OG SNACKS OG DEREFTER AFGANG TIL MIDDAG

18.00 BUS AFGANG

18.30 KONFERENCEMIDDAG PÅ SØLLESTEDGÅRD – DEN GRØNNE VERDEN

23.15 BUSAFGANG TILBAGE TIL MARIBO

DAG 2

TORSDAG 8. SEPTEMBER

Milling Hotel Søpark, Vestergade 29, 4930 Maribo

MORGENMAD PÅ DE FORSKELLIGE OVERNATINGSSTEDER

TEMA INFRASTRUKTUR MED NATUR SOM MERVÆRDI

Når infrastruktur og tekniske anlæg rulles ud, så ruller milliarderne også og det giver nye muligheder for at landskab og natur kan udvikles. Hvordan skal vi som grønne fagfolk forstå udviklingen og sikre, at de store anlægsprojekter spiller sammen med landskabet og naturen, så vi skaber merværdi? Konferencen byder på et helt unikt besøg på Femern Bælt-projektet og giver perspektiver på, hvordan man i partnerskaber kan bane vejen for natur og landskab.

9.00 VELKOMMEN OG INTRODUKTION TIL DAGENS PROGRAM

9.10-9.50 VORES FÆLLES NATUR

V. vicedirektør, biolog Signe Nepper Larsen, Naturstyrelsen
Naturstyrelsen forvalter cirka 200.000 hektar statslige skove og naturområder, så opgaveløsningen er helt afgørende for, at der skabes gode rammer for biodiversitet, naturbeskyttelse, friluftsliv og for effektiv drift af styrelsens skove og andre naturområder. Vi får et indblik i, hvordan styrelsen arbejder med biodiversitet i forvaltning og drift, og hvordan man ser på samarbejdet med kommuner og andre aktører om emner med relation til konferencens temaer, herunder infrastruktur. Signe har tidligere bl.a. arbejdet i COWI og i Storstrøms Amt.

9:50-10.20 MENNESKETS BEVÆGELSE GENNEM TID OG LANDSKAB

V. landskabsarkitekt MAA MDL, partner Jacob Fischer, LYTT
Mennesket har gennem alle tider været i bevægelse gennem vores landskab. Det sætter sine spor, hvad enten det er den yndefulde trådte sti gennem græsset, motorvejens bugtede snit i dyrkningslandskabet eller den spændstige bro over vandet. Kompositioner med stor æstetik, som er blevet en selvfølgelig og varig del af vores kulturlandskab.

10.20-10.45 KAFFEPAUSE PÅ HOTEL MILLING MED LOKAL FRUGT MM.

10.45- 11.15 DET STORE OVERBLIK OVER DANMARKSHISTORIENS STØRSTE BYGGERI

V. myndighedschef Christian Henriksen, Femern A/S
Femern A/S projekterer mange opgaver – store som små. Helt fra udarbejdelse af anlægsloven og VVM-redegørelsen, som er grundlaget for hele byggeriet, til at få erhvervet de nødvendige arealer, enten ved køb eller ekspropriation i området.

11.15-12.00 FOKUS PÅ NATUR I FEMERN PROJEKT

**V. biolog Mette Westergaard, Femern A/S og
forstfuldmægtig Helge Raakjær Frost, Naturstyrelsen**
Infrastrukturprojektets naturpåvirkning følges fra start til slut primært med fokus på den tabte natur og udviklingen af den planlagte nye erstatningsnatur. Erstatningsnaturen vil omfatte 40 vandhuller, der etableres med fokus som levested for padder, mere end 70 ha landbrugsjord, der overgår til natur samt ca. 250 ha nyt land af opgravet materiale.

DEBAT

Hvornår og hvordan inddrages kommunale planlæggere?

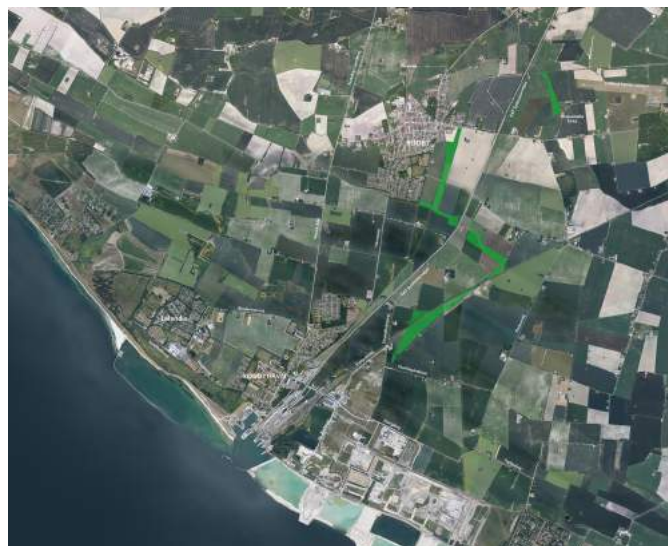

Foto: Femern A/S

12.00-13.00 FROKOST PÅ HOTEL MILLING

13.00 BUSAFGANG TIL FEMERN

13.30-15.30 TUR TIL FEMERNPROJEKTET

Følgende besøges:

- Femern infocenter Rødbyhavn
- Udsigtspunkter på byggepladsen og naturarealer
- Baneterræn Rødbyhavn

15.30 BUS TIL RØDBY LYSTSKOV

16.00 RØDBY LYSTSKOV

**V. naturvejleder Klaus Bek Nielsen, Lolland Kommune,
biolog Dorthe Prip Lahrmann, Lolland Kommune,
projektleder af opgaven Helle Kjærup Nielsen, Lolland Kommune,
borgerrepræsentant/fondsansøger Lisselotte Paaske Nielsen
samt projektleder Sara Deis-Christensen, Lolland Kommune**

En tidligere campingplads er nu integreret med den nærliggende skov. Til sammen danner de en stor botanisk oplevelse med flere græsslåningsprincipper, en kælkebakke som også danner flere temperaturzoner og et nygravet vandhul. Dette kombineret med et rekreativt indhold med en skovlegeplads, et lille friluftteater, en bålhytte og diverse motionsredskaber. Kaffe, kage og frugt i skoven.

17.30 BUSAFGANG

18.00 NATURSKOLEN

Spisning og networking.

19.00 FORTÆLLING OM NATURPARK MARIBOSØERNE OG KIDNAKKE-PROJEKTET

V. natursagsbehandler Kim Nymand Hansen, Lolland kommune
Kidnakke-projektet er et klimaprojekt, der skal være med til mindske udslip af CO₂ samt bidrage til opfyldelse af Natura 2000-mål for Maribosøerne, såsom fremme af sarte habitatnaturtyper f.eks. rigkær og udvide arealet for relevante arter. Endelig skal det skabe sammenhæng mellem flere mindre naturområder.

19.30 GÅTUR TILBAGE TIL MARIBO LANGS MED SØEN 3 KM

FAGLIGT NETVÆRK PÅ HOTEL MILLING

DAG 3

FREDAG 9. SEPTEMBER

Maribo Hallerne, Ved Stadion 4, 4930 Maribo

TEMA

BIODIVERSITET – HVORDAN KAN DRIFTEN BIDRAGE?

Biodiversitet er "det nye sort" i den kommunale friarealforvaltning. Men hvordan kan en klassisk forvaltning og driftsorganisation implementere en ny forståelse af det grønne, der potentielt betyder store ændringer for driften og forudsætter større plantekendskab? Vi nærder med biodiversitet og praktiske løsninger og får inspiration til, hvordan vi kan arbejde med driften i krydsfeltet mellem naturens behov, interesserede borgere, byens funktionalitet og kommunens budget. **Dagen bliver holdt ved Maribo Hallerne – Ved Stadion 4, 4930 Maribo. Deltagerne skal selv transportere sig til mødestedet.**

8.30-8.35 INTRO TIL DAGENS TEMA

V. skov- og landskabsingeniør **Benedicte Isabella Dyekjær, Furesø Kommune** og medlem af bestyrelsen for **Park- og Naturforvalterne**

8.30-9.20 MÅLET ER IKKE LANGT GRÆS, MEN AT GIVE PLADS TIL URTERNE

V. naturkonsulent **Anna Bodil Hald, Natur og Landbrug**
Vi får en grundig indføring i, hvordan vi kan fremme urterne på de mange kommunale græsarealer. Hør hvilke typer af arealer som det giver værdi at prioritere, og hvorfor en tidlig slåning gør en markant forskel. Anna Bodil vil også fortælle om afbrænding som metode, og hvorfor fokus på rabatarealer kan gøre en forskel.

9.20-9.40 FORVALTNING AF GRÆSAREALER – PRAKTISKE ERFARINGER FRA FURESØ

V. skov- og landskabsingeniør **Benedicte Isabella Dyekjær, Furesø Kommune**

Furesø Kommune har arbejdet med omlægning af græsarealer i byer og i rabatter i over 10 år. Hør deres erfaringer og hvordan de har grebet det an i forhold til at få hele organisationen med brug af GIS som værktøj, og dialog med borgerne. Rapporten "Forvaltning af vejrabatter og byens grønne græsflader" er udgivet i 2022 og samler viden om hvordan kommunen drifter græsfladerne i dag, hvilke hensyn og overvejelser der ligger bag, og hvordan der kan udvikles på driften.

9.40-10.00 VÆK MED KIGGEGRÆSSET – PRAKTISKE ERFARINGER FRA LOLLAND KOMMUNE

V. parkforvalter **Helle Kjørup Nielsen, Lolland Kommune**

Lolland har i en årrække arbejdet med omlægning af græsarealer, den helt store omlægning skete dog først i 2021 hvor store dele af 'kiggegræsset' blev omlagt til kun at blive klippet 1-2 gange årligt. Der er omlagt ca. 60 ha. fordelt på 220 arealer hvor der før var kort klippet græs. Hør om erfaringerne med borgerhåndtering, omstilling af nye rutiner hos driftsmedarbejderne, behovet for andre maskintyper, at holde overblikket over driftsbehovet på mange nye steder og at undersøge biodiversiteten eller mangel på samme.

10.00 PAUSE

10:30 PÅ TUR

Præsentation af den foreløbige undersøgelse af biodiversitets-effektundersøgelse på græsarealer i feltet i forhold til: Slåningstype, størrelse, alder og omgivelser.

12.00-13.00 FROKOST I DET FRI

13.00 VI SPARKER DÆK OG SER PÅ MASKINER!

Lolland Kommune har en maskinpark med forskellige maskiner til klipning og opsamling. Se maskinerne i brug og hør mere om driftserfaringerne. Der fremvises bl.a.

- Fjernstyret fingerklipper og opsamler på bælder
- Fjernstyret slagleklipper på bælder
- Skiveskærer med opsamler på traktor

Flere maskinleverandører fremviser deres bud på maskiner til græsslåning/ opsamling.

14.00 KONFERENCEN SLUTTER

PRAKTISKE OPLYSNINGER

DANSKE PARKDAGE 2022

7. til 9. september 2022 i Maribo, Lolland Kommune

MILLING HOTEL SØPARK

Vestergade 29, 4930 Maribo

TIL FODS OG UDENDØRS

På konferencen vil dele af faglige ture, besigtelser m.m. foregå til fods og udendørs. Vi opfordrer til, at du er klar til alt slags vejr med praktisk tøj og fodtøj. Er du gangbesværet, så angiv dette ved tilmeldingen. Onsdag den 7. september skal du som deltager vælge mellem 3 faglige ture. Øvrige dage vil programmet være fælles. Konferencedeltagerne vil på alle øvrige ture være opdelt i mindre grupper.